

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Asan/29/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018200485
Dátum vydania rozhodnutia: 11.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1018200485.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Obec Hrochoť, so sídlom Námestie Andreja Sládkoviča 343/1, Hrochoť, proti žalovanému: Úrad pre verejné obstarávanie, so sídlom Ružová dolina 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2895-P/2018 z 29. januára 2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/54/2018-29 z 10. apríla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 2S/54/2018-29 z 10. apríla 2019 podľa § 99 písm. b) Správneho súdneho poriadku zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2895-P/2018 z 29. januára 2018, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie č. 12217-3000/2017 z 13. októbra 2017, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 2.700,- € podľa § 182 ods. 2 písm. aa) zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Účastníkom konania nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd dospel k záveru, že v konaní sa vyskytol taký nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý bráni správne súdu vo veci ďalej konať. Chýbajúcou procesnou podmienkou konania bolo podľa krajského súdu nezastúpenie žalobcu v konaní pred správnym súdom advokátom, čím došlo k porušeniu povinnosti vyplývajúcej z § 49 ods. 1 Správneho súdneho poriadku.

3. Krajský súd poukázal na to, že k žalobe bola pripojená fotokópia plnomocenstva pre advokáta JUDr. X. B., a preto uznesením č. k. 2S/54/2018-20 z 27. apríla 2018 žalobcu vyzval, aby v lehote 15 dní predložil originál plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie v konaní pred súdom, a to pod následkom zastavenia konania. Žalobca v stanovenej lehote na výzvu súdu nereagoval a originál plnomocenstva nepredložil; neurobil tak ani do rozhodnutia súdu dňa 10. apríla 2019. Na uznesenie súdu č. k. 2S/54/2018-20 z 27. apríla 2018 reagoval advokát JUDr. X. B. v podaní označenom ako sťažnosť,

a to okrem iného z dôvodu, že originál plnomocenstva súdu nie je možné odoslať, ale bude predložený na pojednávaní na krajskom súde, nakoľko JUDr. X. B. zastupuje žalobcu na základe generálnej plnej moci vo viacerých veciach a disponuje iba jedným originálom plnomocenstva. Krajský súd ustálil, že v predmetnom plnomocenstve (neoverená fotokópia plnomocenstva, bez zaručeného elektronického podpisu) pripojenom k správnej žalobe splnomocniteľ nespĺnomocnil advokáta na spísanie správnej žaloby a na zastupovanie v konaní pred správnym súdom vo veci preskúmania rozhodnutia žalovaného o uložení pokuty za iný správny delikt. Žalobca tento nedostatok v súdom poskytnutej 15-dňovej lehote neodstránil a neodstránil ho ani po jej márnom uplynutí súc poučený o následku spočívajúcom v zastavení konania.

4. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť podľa § 438 a nasl. Správneho súdneho poriadku z dôvodu, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žiadal, aby najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol, aby najvyšší súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (§ 11 písm. g) Správneho súdneho poriadku), prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 Správneho súdneho poriadku a dospel jednomyselne k záveru, že kasačnú sťažnosť je nutné odmietnuť ako neprípustnú.

7. Predtým, ako by najvyšší súd pristúpil k vecnému prejednaniu kasačnej sťažnosti, bolo jeho povinnosťou skúmať podmienky, za splnenia ktorých môže vo veci konať a rozhodnúť.

8. Podľa § 442 ods. 1 Správneho súdneho poriadku kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech, a generálny prokurátor za podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 (ďalej len „sťažovateľ“).

9. Podľa § 449 ods. 1 Správneho súdneho poriadku sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

10. Podľa § 449 ods. 2 Správneho súdneho poriadku povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak
a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

11. Podľa § 450 ods. 1 vety prvej Správneho súdneho poriadku ak má kasačná sťažnosť vady podľa § 449 a sťažovateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 449 poučený, krajský súd vyzve sťažovateľa na odstránenie väd a poučí ho o následku ich neodstránenia.

12. Podľa § 459 písm. d) Správneho súdneho poriadku kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak neboli splnené podmienky podľa § 449.

13. Jednou z procesných podmienok, za splnenia ktorých môže kasačný súd vo veci konať, je aj kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa v konaní pred kasačným súdom, pričom už samotná kasačná sťažnosť musí byť spísaná advokátom. O tejto povinnosti musí byť sťažovateľ správnym súdom riadne poučený. Výnimkou zo splnenia uvedenej povinnosti sú prípady, ak sťažovateľ (resp. jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje) má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), a tiež ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

14. Sťažovateľ (ktorý mal v konaní pred krajským súdom postavenie žalobcu) napadol kasačnou sťažnosťou uznesenie krajského súdu o zastavení konania.

15. Ako vyplýva z napadnutého uznesenia, krajský súd sťažovateľa riadne poučil o povinnom zastúpení advokátom v konaní o kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť, v texte ktorej síce deklaruje, že je zastúpený advokátom (JUDr. X. B.), avšak splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa pred kasačným súdom, udelené uvedenému advokátovi, nebolo ku kasačnej sťažnosti pripojené. Následne po podaní kasačnej sťažnosti bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa, v zastúpení advokátom JUDr. X. B., v ktorom sťažovateľ vyhlasuje, že kasačnú sťažnosť z 12. júna 2019 podal v súlade s § 449 Správneho súdneho poriadku v zastúpení advokátom a že k podanej kasačnej sťažnosti bolo pripojené aj plnomocnenstvo udelené advokátovi JUDr. X. B., v ktorom je prejavená vôľa sťažovateľa, aby ho tento advokát zastupoval vo všetkých veciach týkajúcich sa zákazky „Stavebné práce - Modernizácia verejného osvetlenia v obci Hrochoť“, teda aj v konaní pred správnym súdom, ako aj v konaní o kasačnej sťažnosti. Ani k tomuto vyjadreniu sťažovateľ nepripojil plnomocnenstvo udelené advokátovi na zastupovanie sťažovateľa v kasačnom konaní.

16. Nakoľko v konaní nebolo preukázané povinné zastúpenie sťažovateľa advokátom na základe udeleného splnomocnenia na zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti (§ 449 Správneho súdneho poriadku), pristúpil krajský súd k odstraňovaniu väd konania podľa § 450 ods. 1 vety prvej Správneho súdneho poriadku a uznesením č. k. 2S/54/2018-45 zo 7. augusta 2019 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 15 dní doručil správne súdu plnomocnenstvo prevedené do elektronickej podoby zaručenou konverziou alebo predložil originál, prípadne úradne overenú fotokópiu splnomocnenia udeleného advokátovi na podanie kasačnej sťažnosti a na zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti pred kasačným súdom. Sťažovateľa zároveň poučil, že v prípade nesplnenia tejto povinnosti kasačný súd kasačnú sťažnosť odmietne. Uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 12. augusta 2019.

17. Sťažovateľ podal k uzneseniu č. k. 2S/54/2018-45 zo 7. augusta 2019 vyjadrenie, doručené Krajskému súdu v Bratislave elektronicke 27. augusta 2019 a prostredníctvom pošty dňa 30. augusta 2019. Vo vyjadrení uvádza, že v tomto konaní je zastúpený na základe plnomocnenstva z 3. novembra 2017, ktoré bolo správne súdu predložené spolu so správnu žalobou. Ide podľa neho o generálne plnomocnenstvo udelené na všetky úkony vrátane spisania kasačnej sťažnosti a zastupovania pred kasačným súdom, nakoľko je v ňom špecifikované, že sa týka aj podávania opravných prostriedkov. Zároveň uviedol, že týmto vyjadrením potvrdzuje vôľu byť zastúpený advokátom podľa predloženej plnej moci aj pri spisovaní kasačnej sťažnosti, ako aj v konaní o kasačnej sťažnosti. K vyjadreniu sťažovateľ priložil plnomocnenstvo z 3. novembra 2017, na základe ktorého Obec Hrochoť splnomocnila advokáta JUDr. X. B., aby ju vo všetkých veciach týkajúcich sa zákazky na uskutočnenie stavebných prác na predmet zákazky „Stavebné práce - Modernizácia verejného osvetlenia v Obci Hrochoť“ obhajoval, resp. vo všetkých právnych veciach zastupoval, aby vykonával všetky úkony, prijímal doručované písomnosti, podával návrhy a žiadosti, uzavíral zmiery, uznával uplatnené nároky, vzdával sa nárokov, podával opravné prostriedky a vzdával sa ich, vymáhal nároky, plnenie nárokov prijímal, ich plnenie potvrdzoval, dedičstvo odmietal alebo neodmietal, menoval rozhodcu a uzavíral rozhodcovské zmluvy, to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie. Toto splnomocnenie dal splnomocnenec i v rozsahu práv a povinností podľa Trestného poriadku a Občianskeho súdneho poriadku.

18. Povinné právne zastúpenie advokátom vyplýva z povahy správneho súdnictva, v ktorom sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov. V prejednávanej veci je povinnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia daná tak v konaní pred krajským súdom, ako aj v kasačnom konaní, pričom táto legitímna požiadavka má prispieť k profesionalite konania a sleduje sa ňou v prvom rade ochrana práv žalobcu, resp. sťažovateľa, ako účastníkov súdneho preskúmovacieho konania, v ktorom sa v rozhodujúcej miere riešia právne otázky a medzi účastníkmi je často sporným len výklad právnych predpisov.

19. Sťažovateľ musí byť v kasačnom konaní zastúpený advokátom (pokiaľ nemá sám vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, resp. pokiaľ takéto vzdelanie nemá jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná). Zastúpenie sa v konaní pred kasačným súdom preukazuje písomne udeleným plnomocenstvom, z ktorého musí byť bez akýchkoľvek pochybností zrejme vôľa splnomocniteľa napadnúť rozhodnutie správneho súdu kasačnou sťažnosťou a dať sa v kasačnom konaní zastupovať zvoleným advokátom. Písomné splnomocnenie na konanie pred súdom musí obsahovať nielen označenie splnomocniteľa a splnomocnenca, ale aj identifikáciu právnej veci, na ktorú sa vzťahuje, určenie, akým úkonom alebo úkonmi splnomocniteľ splnomocnenca poveruje, musí byť datované a podpísané obidvomi stranami s tým, že splnomocnenec plnomocenstvo prijíma. Presná špecifikácia úkonov je nevyhnutná aj z toho dôvodu, že splnomocnenec môže konať v mene splnomocniteľa len v medziach oprávnenia a nie v rozpore s ním alebo nad jeho rámec. Bez predloženia riadneho splnomocnenia kasačný súd nemôže vo veci konať so sťažovateľom ako so zastúpeným subjektom a pokiaľ je v kasačnom konaní zastúpenie advokátom povinné (ako je tomu aj v prejednávanej veci), potom nemôže kasačný súd pristúpiť k meritórnemu prejednaniu kasačnej sťažnosti z dôvodu absencie procesnej podmienky konania.

20. Sťažovateľ na preukázanie kvalifikovaného právneho zastúpenia v kasačnom konaní predložil súdu plnomocenstvo z 3. novembra 2017, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ splnomocnil advokáta JUDr. X. B. na zastupovanie vo všetkých veciach týkajúcich sa zákazky na uskutočnenie stavebných prác na predmet zákazky „Stavebné práce - Modernizácia verejného osvetlenia v Obci Hrochot“, konkrétne, aby vykonával všetky úkony, prijímal doručované písomnosti, podával návrhy a žiadosti, uzavieral zmiery, uznával uplatnené nároky, vzdával sa nárokov, podával opravné prostriedky a vzdával sa ich, vymáhal nároky, plnenie nárokov prijímal, ich plnenie potvrdzoval, dedičstvo odmietal alebo neodmietal, menoval rozhodcu a uzavieral rozhodcovské zmluvy, to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie. V splnomocnení sa výslovne uvádza, že sa udeľuje aj v rozsahu práv a povinností podľa Trestného poriadku a Občianskeho súdneho poriadku.

21. Najvyšší súd poukazuje na to, že z predloženého plnomocenstva nie je bez pochyb zrejme ani vôľa podať správnu žalobu na súd v konkrétnej veci, a rovnako z neho nevyplýva ani vôľa splnomocniteľa podať kasačnú sťažnosť a dať sa zastupovať v kasačnom konaní. Obsiahnutú formuláciu, že splnomocnenie dáva splnomocniteľ i v rozsahu práv a povinností podľa Občianskeho súdneho poriadku, nemožno v tomto prípade vykladať tak, že zahŕňa vôľu splnomocniteľa podať správnu žalobu, ako aj kasačnú sťažnosť, a to s ohľadom na skutočnosť, že v čase spísania plnomocenstva, dňa 3. novembra 2017, nebol Občiansky súdny poriadok platným a účinným právnym predpisom, nakoľko ho s účinnosťou od 1. júla 2016 nahradil nový procesný predpis, Správny súdny poriadok. V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na to, že Správny súdny poriadok ustanovil nový systém opravných prostriedkov v správnom súdnictve, ktorý nekorešponduje s opravnými prostriedkami podľa skôr účinného Občianskeho súdneho poriadku. Uvedený odkaz na Občiansky súdny poriadok, ako neúčinný právny predpis v čase udelenia plnomocenstva, a tiež skutočnosť, že z ostatného textu plnomocenstva nevyplýva vôľa podať kasačnú sťažnosť v konkrétnej právnej veci, robí toto splnomocnenie neurčitým a nejasným úkonom, z ktorého nemožno vôľu splnomocniteľa (sťažovateľa) bez pochyb vyvodiť a identifikovať. Kasačný súd preto ohľadne zastúpenia sťažovateľa advokátom v kasačnom konaní zdieľa rovnaké pochybnosti s krajským súdom a považuje za správne, keď sa krajský súd snažil odstrániť procesnú prekážku konania a sťažovateľa vyzval na predloženie plnomocenstva udeleného advokátovi na podanie kasačnej sťažnosti a na zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti pred kasačným súdom.

22. Nakoľko sťažovateľ výzvu krajského súdu (realizovanú uznesením č. k. 2S/54/2018-45 zo 7. augusta 2019, doručeným sťažovateľovi 12. augusta 2019) nerešpektoval a procesnú prekážku na konanie o kasačnej sťažnosti neodstránil, najvyšší súd nemôže kasačnú sťažnosť meritórne prejednať, pretože v konaní nemá preukázané splnenie podmienky ustanovenej v § 449 Správneho súdneho poriadku, teda že sťažovateľ je v kasačnom konaní zastúpený advokátom a že mu tiež udelil splnomocnenie na spísanie a podanie kasačnej sťažnosti.

23. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný, nemal inú zákonnú

možnosť, ako prijať záver, že v kasačnom konaní neboli splnené podmienky podľa § 449 Správneho súdneho poriadku a z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť odmietol ako neprípustnú podľa 459 písm. d) Správneho súdneho poriadku.

24. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 170 písm. a) Správneho súdneho poriadku a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

25. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.